

Nagoyaprotokollet om användning av genetiska resurser

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i miljöbalken med den ändringen att 29 kap. 8 § miljöbalken får den lydelse som utskottet föreslår i bilaga 3. Utskottets förslag till ändring i regeringens lagförslag innebär en lagteknisk anpassning till regeringens förslag till ändring i miljöbalken enligt propositionen Avfallshierarkin (prop. 2015/16:166), som kommer att behandlas av riksdagen före det nu aktuella förslaget. Utskottet föreslår vidare att riksdagen godkänner Nagoyaprotokollet om tillträde till genetiska resurser och rättvis och skälig fördelning av den nytta som uppstår vid deras utnyttjande till konventionen om biologisk mångfald. Slutligen föreslår utskottet att riksdagen avslår ett yrkande i en följdmotion som har lämnats med anledning av den nu aktuella propositionen.

I propositionen föreslås nya bestämmelser i miljöbalken om användning av genetiska resurser och traditionell kunskap som rör genetiska resurser. Förslagen syftar till att genomföra Nagoyaprotokollet och innebär i huvudsak att den EU-förordning som antagits för genomförandet kompletteras med en straffbestämmelse. Straffbestämmelsen avser brott mot skyldigheter som en användare av en genetisk resurs eller traditionell kunskap har i fråga om att visa tillbörlig aktsamhet. Aktsamheten handlar om att ta reda på hur man har fått tillträde till att använda resursen eller kunskapen och om hur nyttan av användningen fördelas med hänsyn till ursprungsinnehavarens intresse av att få en rättvis och skälig del av den nyttan. I propositionen föreslås även att riksdagen godkänner Nagoyaprotokollet.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 15 augusti 2016.

I betänkandet finns en reservation (M, C, L, KD).

Behandlade förslag

Proposition 2015/16:161 Nagoyaprotokollet om användning av genetiska resurser.

Ett yrkande i en följdmotion.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Bakgrund	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	5
Utskottets överväganden	6
Förslag till lag om ändring i miljöbalken	6
Godkännande av Nagoyaprotokollet	7
Uppföljning av lagändringen	7
Reservation	11
Uppföljning av lagändringen, punkt 3 (M, C, L, KD)	11
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	12
Propositionen	12
Följdmotionen	12
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	13
<i>Bilaga 3</i>	
Utskottets lagförslag	16

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Förslag till lag om ändring i miljöbalken

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i miljöbalken med den ändringen att 29 kap. 8 § miljöbalken får den lydelse som utskottet föreslår i bilaga 3.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:161 punkt 1.

2. Godkännande av Nagoyaprotokollet

Riksdagen godkänner Nagoyaprotokollet om tillträde till genetiska resurser och rättvis och skälig fördelning av den nytta som uppstår vid deras utnyttjande till konventionen om biologisk mångfald.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:161 punkt 2.

3. Uppföljning av lagändringen

Riksdagen avslår motion

2015/16:3400 av Kristina Yngwe m.fl. (C, M, L, KD).

Reservation (M, C, L, KD)

Stockholm den 14 juni 2016

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Matilda Ernkrans

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Matilda Ernkrans (S), Kristina Yngwe (C), Jonas Jacobsson Gjörtler (M), Isak From (S), Johan Hultberg (M), Maria Strömkvist (S), Martin Kinnunen (SD), Åsa Coenraads (M), Jan-Olof Larsson (S), Gunilla Nordgren (M), Anders Forsberg (SD), Lars Tysklind (L), Jens Holm (V), Lars-Axel Nordell (KD), Marianne Pettersson (S), Johan Büser (S) och Emma Nohrén (MP).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta ärende behandlar utskottet regeringens proposition 2015/16:161 Nagoyaprotokollet om användning av genetiska resurser och en följdmotion med ett yrkande.

I propositionen föreslås ändringar i miljöbalken. Regeringens lagförslag har granskats av Lagrådet. I propositionen föreslås även att riksdagen godkänner Nagoyaprotokollet om tillträde till genetiska resurser och rättvis och skälig fördelning av den nytta som uppstår vid deras utnyttjande till konventionen om biologisk mångfald (Nagoyaprotokollet).

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 15 augusti 2016. Ändringarna omfattar bl.a. ändringar i 29 kap. 8 § miljöbalken. Denna bestämmelse är även föremål för ändring genom regeringens proposition Avfallshierarkin (prop. 2015/16:166). Ändringen enligt propositionen om avfallshierarkin ska behandlas av riksdagen några dagar före den nu aktuella propositionen och föreslås träda i kraft den 2 augusti 2016. För att undvika att ändringen enligt propositionen om avfallshierarkin faller bort genom ett efterföljande ändringsbeslut har utskottet tagit fram ett förslag till lydelse av 29 kap. 8 § miljöbalken i vilket även den ändringen har beaktats.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut redovisas i bilaga 1, och regeringens lagförslag redovisas i bilaga 2. Utskottets förslag till ändring i regeringens lagförslag redovisas i bilaga 3.

Motionen tar upp frågan om en översyn med anledning av aktuell lagändring. Motionsförslaget redovisas i bilaga 1.

I betänkandet finns en reservation (M, C, L, KD).

Bakgrund

Nagoyaprotokollet antogs den 29 oktober 2010 och är ett tilläggsprotokoll till Förenta nationernas konvention om biologisk mångfald, som Sverige är bunden av (SÖ 1993:77). Sverige undertecknade Nagoyaprotokollet den 23 juni 2011 men har ännu inte ratificerat det. EU har godkänt konventionen om biologisk mångfald och Nagoyaprotokollet (rådets beslut 93/626/EEG och 2014/283/EU). Protokollet trädde i kraft i unionen den 12 oktober 2014. För att genomföra de delar av Nagoyaprotokollet som ryms inom EU:s lagstiftningskompetens beslutade Europaparlamentet och rådet den 16 april 2014 om förordning (EU) nr 511/2014 om åtgärder för användarnas efterlevnad i Nagoyaprotokollet om tillträde till och rimlig och rättvis fördelning av vinster från utnyttjande av genetiska resurser i unionen (härefter EU-förordningen). I EU-förordningen ställs krav på att medlemsstaterna ska

införa sanktioner för överträdelser av skyldigheter enligt förordningen (artikel 11). EU-förordningen har ett mer begränsat tillämpningsområde än Nagoyaprotokollet i fråga om användning av traditionell kunskap. EU-förordningen genomför därför inte protokollet till fullo i den delen.

Kommissionen beslutade den 13 oktober 2015 om genomförandeförordning (EU) 2015/1866 om närmare föreskrifter för genomförandet av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 511/2014 vad gäller registret över samlingar, övervakning av användarnas efterlevnad och bästa praxis. Genomförandeförordningen innehåller närmare bestämmelser om användarnas skyldigheter enligt EU-förordningen.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås nya bestämmelser i miljöbalken om användning av genetiska resurser och traditionell kunskap som rör genetiska resurser. Förslagen syftar till att genomföra Nagoyaprotokollet och innebär i huvudsak att den EU-förordning som antagits för genomförandet kompletteras med en straffbestämmelse. Straffbestämmelsen avser brott mot skyldigheter som en användare av en genetisk resurs eller traditionell kunskap har i fråga om att visa tillbörlig aktsamhet. Aktsamheten handlar om att ta reda på hur man har fått tillträde till att använda resursen eller kunskapen och om hur nyttan av användningen fördelas med hänsyn till ursprungsinnehavarens intresse av att få en rättvis och skälig del av den nyttan. I propositionen föreslås även att riksdagen godkänner Nagoyaprotokollet.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 15 augusti 2016.

Utskottets överväganden

Förslag till lag om ändring i miljöbalken

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag med den ändringen att 29 kap. 8 § miljöbalken får den lydelse som utskottet föreslår i bilaga 3.

Propositionen

I propositionen föreslås vissa ändringar i miljöbalken. Syftet med ändringarna är att genomföra Nagoyaprotokollet.

Regeringen föreslår att en bestämmelse förs in i miljöbalken som upplyser om att det i artikel 4 i EU-förordningen finns bestämmelser om skyldigheter för användare av genetiska resurser och traditionell kunskap som rör genetiska resurser. Skyldigheterna i artikel 4 i EU-förordningen ska också gälla för användare av en kunskap som är beskriven i villkor för användning av kunskapen, i stället för att vara beskriven i villkor för användning av den genetiska resursen. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer föreslås få meddela föreskrifter om skyldighet att lämna deklaration och annan information om efterlevnaden av 8 kap. 5 § andra stycket.

I propositionen föreslås även en straffbestämmelse som innebär att den som använder en genetisk resurs eller en traditionell kunskap och med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot EU-förordningen genom att inte följa ömsesidigt överenskomna villkor eller söka efter, bevara eller överföra information döms till böter eller fängelse i högst två år.

Vidare föreslås en bestämmelse om att genetiska resurser som har varit föremål för brott får förklaras förverkade om det inte är uppenbart oskäligt. Värdet av den genetiska resursen eller utbytet av brottet ska enligt förslaget också få förverkas.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 15 augusti 2016. De bestämmelser som genomför Nagoyaprotokollet i de delar som inte genomförs med EU-förordningen ska enligt förslaget tillämpas endast i fråga om sådan traditionell kunskap som rör genetiska resurser som inhämtats efter ikraftträdandet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ansluter sig till regeringens överväganden och tillstyrker regeringens lagförslag med den ändringen att 29 kap. 8 § miljöbalken får den lydelse som utskottet föreslår i bilaga 3.

Godkännande av Nagoyaprotokollet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen godkänner Nagoyaprotokollet om tillträde till genetiska resurser och rättvis och skäligen fördelning av den nytta som uppstår vid deras utnyttjande till konventionen om biologisk mångfald.

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner Nagoyaprotokollet. I propositionen anförs bl.a. att 68 stater och även EU har ratificerat Nagoyaprotokollet samt att Sverige har undertecknat det. Vidare anförs att om riksdagen antar lagförslagen i propositionen anpassas den svenska rättsordningen till de delar av Nagoyasystemet som EU-förordningen inte har genomfört till fullo.

I propositionen anges vidare i huvudsak att Nagoyaprotokollets principer om ansvarfullt användande av genetiska resurser och traditionella kunskaper samt rättvis fördelning av vinster är betydelsefulla för bevarandet av den biologiska mångfalden och att Sverige, som var drivande i arbetet med protokollet, bör ges möjlighet att påverka systemet i en riktning som är gynnsam för miljön och som stärker urfolks och lokala samhällens rättigheter. Riksdagen bör därför enligt regeringen godkänna Nagoyaprotokollet. Regeringen kan därefter ratificera det.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ansluter sig till regeringens överväganden och tillstyrker regeringens förslag.

Uppföljning av lagändringen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om en översyn med anledning av aktuell lagändring.

Jämför reservation (M, C, L, KD).

Motionen

I kommittémotion 2015/16:3400 av Kristina Yngwe m.fl. (C, M, L, KD) anförs att en översyn bör göras tre år efter att aktuell lagändring har trätt i kraft för att se hur eventuella konsekvenser av införandet av Nagoyaprotokollet har påverkat svensk forskning. Motionärerna framhåller att förlusten av djur- och

växtarter ökar i allt högre takt och att Sverige därför snarast behöver tillträda Nagoyaprotokollet. Samtidigt anförs att flera remissinstanser har uttryckt oro över att ratificeringen skulle påverka forskningen negativt. Det är enligt motionärerna viktigt att forskningsprojekt även i fortsättningen ges goda möjligheter att studera svenskt och utländskt material. Motionärerna anger att de delar remissinstansernas oro men att de samtidigt ser fördelar med att förslagen går igenom så snart som möjligt.

Propositionen och kompletterande uppgifter

I propositionen återger regeringen remissinstansers synpunkter när det gäller den föreslagna straffbestämmelsens påverkan på forskning.

Artdatabanken anser att för höga straffsatser, som de föreslagna, allvarligt kan komma att hämma forskningen om biologisk mångfald och hanteringen av biologiska samlingar. *Skogsstyrelsen* anser att två års fängelse för ett oaktsamhetsbrott är väl strängt. Det strängaste straff som ska kunna dömas ut bör därför, i likhet med vad som följer av skogsvårdslagen (1979:429), vara sex månaders fängelse. *Uppsala universitet* framför att forskning som inte är kommersiell bör undantas från det straffbara området. Detta eftersom det kommer att vara mycket svårt även för de mest aktsamma forskarna inom akademien att få vetenskap om gällande rätt.

Skogsstyrelsen anser att förslaget i den del som gäller att information ska sparas under viss tid ligger i linje med EU-förordningens krav men ser risker med att krav på att spara information kan bli oklara och betungande i olika stadier av forskning och utveckling av skogsgenetiska resurser vilket kan leda till oavsiktliga överträdelser. Tillträde till skogsgenetiska resurser har hittills inom Europa varit välfungerande och skett informellt. Nya regler kan leda till en ökad administration, hämma forskning och öka behovet av forskningsanslag om material inhämtas från länder med olika system för tillträde av genetiska resurser. Skogliga fältförsök och skogsträdsförädling pågår ofta under många årtionden, varför EU-förordningens krav att bevara relevant information om tillträde och fördelning av nytta i tjugo år efter avslutad användning kan leda till en väsentligt ökad administration. Skogsstyrelsen vill därför understryka vikten av tydliga och ändamålsenliga informationsinsatser om den nya EU-förordningen till berörda användare av genetiska resurser.

I artikel 11 i EU-förordningen fastställs att medlemsländerna ska anta bestämmelser om de sanktioner som ska tillämpas vid överträdelser av artiklarna 4 och 7 och vidta alla nödvändiga åtgärder för att se till att de tillämpas. I artikel 4 regleras användarnas skyldigheter avseende bl.a. att visa tillbörlig aktsamhet, och i artikel 7 regleras bl.a. användares skyldighet att deklarerat och visa att kraven på tillbörlig aktsamhet har följts. De sanktioner som fastställs ska enligt artikel 11 vara effektiva, proportionella och avskräckande.

Skälen för den straffskala som regeringen föreslår beskrivs i propositionen bl.a. enligt följande:

Genom att kriminalisera brott mot skyldigheten att visa tillbörlig aktsamhet och att följa ömsesidigt överenskomna villkor i artikel 4

motverkas olaglig användning av genetiska resurser och traditionell kunskap som rör genetiska resurser. Det övergripande syftet är att skydda och bevara den biologiska mångfalden. Kriminaliseringen av artskyddsbrott enligt 29 kap. 2 b § miljöbalken har samma syfte (se prop. 2005/06:182 s. 71 f.). Det skyddet omfattar utvalda och särskilt skyddsvärda arter av djur och växter. Straffskalan för normalgraden av artskyddsbrott är böter eller fängelse i högst två år. Det finns skäl att se lika allvarligt på otillbörlig hantering av genetiska resurser och traditionell kunskap och en användning som är i strid med ömsesidigt överenskomna villkor.

När det gäller kravet på att spara information anger regeringen i propositionen bl.a. följande:

Att följa ömsesidigt överenskomna villkor och att bevara information är centralt för systemets efterlevnad. Skyddsintresset för artikel 4.6 är detsamma som i artikel 4.1, dvs. att motverka användning av olagligt inhämtade genetiska resurser eller traditionell kunskap som rör genetiska resurser och på så sätt bevara och främja den biologiska mångfalden. Överträdelser av bestämmelserna är mot den bakgrunden så allvarliga att de bör vara straffsanktionerade.

Enligt artikel 13 i Nagoyaprotokollet ska varje part utse en nationell kontaktpunkt för tillträde till och fördelning av nytta. Kontaktpunkterna ska bl.a. informera berörda om de formella förfarandena för tillträde till en genetisk resurs och fördelning av nyttan.

I artikel 13 i EU-förordningen anges bl.a. att kommissionen och medlemsländerna i förekommande fall ska främja information till berörda om vilka skyldigheter regleringen kan innebära samt ge användare vägledning, med beaktande av situationen för akademiska forskare, forskare på universitet och icke-kommersiella forskare samt små och medelstora företag, för att underlätta efterlevnaden av kraven i förordningen.

Regeringen har den 26 maj 2016 skickat ut bl.a. ett förslag till förordning om användning av genetiska resurser och traditionell kunskap om sådana resurser på remiss (M2016/01459/R). I förslaget till förordning finns en bestämmelse som anger att Naturvårdsverket ska vidta kompletterande åtgärder enligt artikel 13 i EU-förordningen.

I artikel 31 i Nagoyaprotokollet anges att protokollet ska ses över inom viss tid. Partskonferensen ska enligt denna artikel utvärdera protokollets effektivitet fyra år efter det att protokollet träder i kraft och därefter vid tidpunkter som fastställs av partskonferensen.

Av artikel 16 i EU-förordningen framgår att tillämpningen av förordningen ska ses över av kommissionen. Kommissionen ska bl.a. vart tionde år, på grundval av bl.a. rapporter från medlemsstaterna, se över förordningens funktion och effektivitet när det gäller att uppnå målen för Nagoyaprotokollet. I sin översyn ska kommissionen särskilt överväga de administrativa följderna för offentliga forskningsinstitutioner, mikroföretag, små och medelstora företag samt specifika sektorer.

Utskottets ställningstagande

Nagoyaprotokollet reglerar hur genetiska resurser och traditionella kunskaper får införskaffas, hur dessa får användas inom forskning och utveckling samt hur vinster från användningen ska fördelas. Ett av Nagoyaprotokollets syften är att genomföra konventionen om biologisk mångfalds mål om en rättvis och skälig fördelning av den nytta som uppstår vid användning av genetiska resurser. Ett annat syfte är att bevara den biologiska mångfalden genom ett hållbart nyttjande av den biologiska mångfaldens beståndsdelar.

Regeringens förslag till lagändringar syftar till att genomföra Nagoyaprotokollet och innebär bl.a. att det i enlighet med EU-förordningen införs en straffbestämmelse. Som angetts ovan föreskriver EU-förordningen att de sanktioner som fastställs ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. I propositionen beskriver regeringen bl.a. bakgrunden till den straffskala som har valts för brott mot skyldigheten att visa tillbörlig aktsamhet och att följa ömsesidigt överenskomna villkor i enlighet med artikel 4 i EU-förordningen. Regeringen har valt samma straffskala som gäller för normalgraden av artskyddsbrott.

Som utskottet har redovisat ovan följer det av EU-förordningen att kommissionen och medlemsländerna bl.a. ska främja information om vilka skyldigheter regleringen innebär vid t.ex. användning av genetiska resurser inom forskningen och ge användare vägledning för att underlätta efterlevnaden av kraven i förordningen. Därutöver ska de nationella kontaktpunkterna, som medlemsländerna ska utse enligt Nagoyaprotokollet, informera berörda om bl.a. de formella förfarandena för tillträde till en genetisk resurs och fördelning av nyttan.

Utskottet har ovan beskrivit att Nagoyaprotokollet innehåller en bestämmelse om att protokollet ska ses över inom en viss tid och att det framgår av EU-förordningen att tillämpningen av förordningen ska ses över av kommissionen. Utskottet utgår från att regeringen löpande följer utvecklingen med anledning av de nu föreslagna lagändringarna.

Med hänvisning till vad som har redogjorts för ovan föreslår utskottet att motion 2015/16:3400 (C, M, L, KD) lämnas utan vidare åtgärd.

Reservation

Uppföljning av lagändringen, punkt 3 (M, C, L, KD)

av Kristina Yngwe (C), Jonas Jacobsson Gjörtlér (M), Johan Hultberg (M), Åsa Coenraads (M), Gunilla Nordgren (M), Lars Tysklind (L) och Lars-Axel Nordell (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:3400 av Kristina Yngwe m.fl. (C, M, L, KD).

Ställningstagande

Syftet med Nagoyaprotokollet är att bevara och stärka den biologiska mångfalden, ett arbete som ska prioriteras högt. Förlusten av biologisk mångfald är ett problem världen över, så också i Sverige. I allt högre takt ökar förlusten av djur- och växtarter, och därför behöver Sverige snarast möjligt tillträda Nagoyaprotokollet. Biologisk mångfald är en grundförutsättning för ekosystemens långsiktiga kapacitet att bidra till människors välbefinnande. Ekosystem i balans är en förutsättning för både samhällsekonomin och välfärden.

Flera remissinstanser uttrycker i sina svar oro över att aktuell lagändring skulle kunna påverka forskningen negativt. Det är viktigt att forskningsprojekt även i fortsättningen ges goda möjligheter att studera svenskt och utländskt material av betydelse för förståelsen av den svenska organismvärlden. Vi delar denna oro men ser samtidigt fördelar med att förslagen går igenom så snart som möjligt. Alliansen vill därför att regeringen gör en översyn med anledning av aktuell lagändring tre år efter att ändringen har trätt i kraft för att undersöka om den har inneburit negativa konsekvenser för forskningen i Sverige.

Det ovan anförda bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2015/16:161 Nagoyaprotokollet om användning av genetiska resurser:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i miljöbalken.
2. Riksdagen godkänner Nagoyaprotokollet om tillträde till genetiska resurser och rimlig och rättvis fördelning av den nytta som uppstår vid deras utnyttjande till konventionen om biologisk mångfald (avsnitt 9).

Följdmotionen

2015/16:3400 av Kristina Yngwe m.fl. (C, M, L, KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en översyn bör göras tre år efter tillträdet, för att se hur eventuella konsekvenser av införandet av Nagoyaprotokollet har påverkat svensk forskning och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i miljöbalken

Härigenom föreskrivs i fråga om miljöbalken

dels att nuvarande 8 kap. 5 § ska betecknas 8 kap. 7 §,

dels att 29 kap. 8 och 12 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 8 kap. 5 och 6 §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

5 §

I artikel 4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 511/2014 av den 16 april 2014 om åtgärder för användarnas efterlevnad i Nagoyaprotokollet om tillträde till och rimlig och rättvis fördelning av vinster från utnyttjande av genetiska resurser i unionen finns bestämmelser om skyldigheter för den som använder en genetisk resurs eller en traditionell kunskap som rör en sådan resurs.

Skyldigheterna i artikel 4 gäller även den som använder en traditionell kunskap som avses i artikel 3.7 men är beskriven i villkor för användning av kunskapen, i stället för att vara beskriven i villkor för användningen av en genetisk resurs.

6 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet att lämna deklARATION och annan information om efterlevnaden av 5 § andra stycket.

29 kap.**8 §¹**

Till böter eller fängelse i högst två år döms den som med uppsåt eller av oaktsamhet

1. bryter mot en föreskrift för totalförsvaret som har meddelats med stöd av 1 kap. 5 §, om en överträdelse av den lagbestämmelse från vilken avvikelserna har föreskrivits är straffbelagd,

2. bryter mot en föreskrift om försiktighetsmått inom ett miljöskyddsområde, som regeringen har meddelat med stöd av 7 kap. 20 §,

3. bryter mot en föreskrift eller ett beslut om förbud mot utsläpp av avloppsvatten m.m. som regeringen har meddelat med stöd av 9 kap. 4 §,

4. bryter mot en föreskrift om försiktighetsmått vid miljöfarlig verksamhet som regeringen har meddelat med stöd av 9 kap. 5 §,

5. i ett miljöriskområde som avses i 10 kap. 17 § vidtar en åtgärd som ökar belastningen av föroreningar i eller omkring området, annars försämrar den miljömässiga situationen eller försvårar avhjälpandeåtgärder,

6. bryter mot den skyldighet att underhålla en vattenanläggning som följer av 11 kap. 17 § första stycket, 20 § första stycket eller 21 § första stycket,

7. bryter mot ett förbud till skydd för naturmiljön enligt 12 kap. 6 § fjärde stycket,

8. bryter mot bestämmelsen i 13 kap. 8 § om utredning innan en genteknisk verksamhet påbörjas eller mot en föreskrift om utredningen som regeringen har meddelat med stöd av 13 kap. 9 §,

9. bryter mot en föreskrift om försiktighetsmått vid genteknisk verksamhet som regeringen har meddelat med stöd av 13 kap. 11 §,

10. bryter mot skyldigheten att upprätta en kemikaliesäkerhetsrapport enligt vad som krävs i artiklarna 37.4 och 39.1 i förordning (EG) nr 1907/2006,

11. bryter mot skyldigheten att förse Europeiska kemikaliemyndigheten med information enligt vad som krävs i artiklarna 38, 39.2 och 66.1 i förordning (EG) nr 1907/2006,

12. bryter mot förbudet mot dumpning eller förbränning av avfall enligt 15 kap. 31 §, *eller*

13. bryter mot ett förbud mot fiske som i det enskilda fallet har beslutats med stöd av 28 kap. 13 §.

12. bryter mot förbudet mot dumpning eller förbränning av avfall enligt 15 kap. 31 §,

13. bryter mot ett förbud mot fiske som i det enskilda fallet har beslutats med stöd av 28 kap. 13 §, *eller*

14. bryter mot artikel 4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 511/2014 av den 16 april 2014 om åtgärder för användarnas efterlevnad i Nagoya-protokollet om tillträde till och rimlig och rättvis fördelning av

¹ Senaste lydelse 2010:210.

vinster från utnyttjande av genetiska resurser i unionen genom att inte följa ömsesidigt överenskomna villkor eller söka efter, bevara eller överföra information i enlighet med det som anges i artikeln i fråga om en genetisk resurs eller traditionell kunskap som avses i förordningen eller en traditionell kunskap som avses i 8 kap. 5 § andra stycket.

För försök till brott som avses i första stycket 12 döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Ansvar ska inte dömas ut enligt denna paragraf, om ansvar för gärningen kan dömas ut enligt 1 § eller 9 § första stycket 5.

12 §²

Djur, växter, produkter som utvunnits av djur eller växter, utbrutet material vid täktverksamhet, kemiska produkter, biotekniska organismer eller varor innehållande kemiska produkter eller genetiskt modifierade organismer eller produkter som innehåller eller består av genetiskt modifierade organismer, vilka har varit föremål för brott enligt 1, 2, 2 b, 3, 4, 5, 6 eller 8 § får förklaras förverkade, om det inte är uppenbart oskäligt. Detsamma gäller värdet av egendomen eller utbytet av ett sådant brott.

Djur, växter, produkter som utvunnits av djur eller växter, sådana genetiska resurser som avses i förordning (EU) nr 511/2014, utbrutet material vid täktverksamhet, kemiska produkter, biotekniska organismer eller varor innehållande kemiska produkter eller genetiskt modifierade organismer eller produkter som innehåller eller består av genetiskt modifierade organismer, vilka har varit föremål för brott enligt 1, 2, 2 b, 3, 4, 5, 6 eller 8 § får förklaras förverkade, om det inte är uppenbart oskäligt. Detsamma gäller värdet av egendomen eller utbytet av ett sådant brott.

Fortskaffningsmedel och annan egendom som har använts som hjälpmedel vid brott enligt 1, 2, 2 b, 3, 4, 5, 6 eller 8 § får förklaras förverkade, om det behövs för att förebygga brott eller om det annars finns särskilda skäl. Detsamma gäller egendom som varit avsedd att användas som hjälpmedel vid sådana brott, om brottet har fullbordats eller om förfarandet har utgjort ett straffbart försök eller en straffbar förberedelse. I stället för egendomen kan dess värde helt eller delvis förklaras förverkat.

1. Denna lag träder i kraft den 15 augusti 2016.

2. Bestämmelsen i 8 kap. 5 § andra stycket ska tillämpas i fråga om traditionell kunskap som har inhämtats efter ikraftträdandet.

² Senaste lydelse 2011:512.

BILAGA 3

Utskottets lagförslag

Ändring i regeringens förslag till lag om ändring i miljöbalken

Regeringens förslag

Utskottets förslag

29 kap.

8 §

Till böter eller fängelse i högst två år döms den som med uppsåt eller av oaktsamhet

1. bryter mot en föreskrift för totalförsvaret som har meddelats med stöd av 1 kap. 5 §, om en överträdelse av den lagbestämmelse från vilken avvikelserna har föreskrivits är straffbelagd,

2. bryter mot en föreskrift om försiktighetsmått inom ett miljöskyddsområde, som regeringen har meddelat med stöd av 7 kap. 20 §,

3. bryter mot en föreskrift eller ett beslut om förbud mot utsläpp av avloppsvatten m.m. som regeringen har meddelat med stöd av 9 kap. 4 §,

4. bryter mot en föreskrift om försiktighetsmått vid miljöfarlig verksamhet som regeringen har meddelat med stöd av 9 kap. 5 §,

5. i ett miljöriskområde som avses i 10 kap. 17 § vidtar en åtgärd som ökar belastningen av föroreningar i eller omkring området, annars försämrar den miljömässiga situationen eller försvårar avhjälpandeåtgärder,

6. bryter mot den skyldighet att underhålla en vattenanläggning som följer av 11 kap. 17 § första stycket, 20 § första stycket eller 21 § första stycket,

7. bryter mot ett förbud till skydd för naturmiljön enligt 12 kap. 6 § fjärde stycket,

8. bryter mot bestämmelsen i 13 kap. 8 § om utredning innan en genteknisk verksamhet påbörjas eller mot en föreskrift om utredningen som regeringen har meddelat med stöd av 13 kap. 9 §,

9. bryter mot en föreskrift om försiktighetsmått vid genteknisk verksamhet som regeringen har meddelat med stöd av 13 kap. 11 §,

10. bryter mot skyldigheten att upprätta en kemikaliesäkerhetsrapport enligt vad som krävs i artiklarna 37.4 och 39.1 i förordning (EG) nr 1907/2006,

11. bryter mot skyldigheten att förse Europeiska kemikaliemyndigheten med information enligt vad som krävs i artiklarna 38, 39.2 och 66.1 i förordning (EG) nr 1907/2006,

12. bryter mot förbudet mot dumpning eller förbränning av avfall enligt 15 kap. 31 §,

12. bryter mot förbudet mot dumpning eller förbränning av avfall enligt 15 kap. 27 §,

13. bryter mot ett förbud mot fiske som i det enskilda fallet har beslutats med stöd av 28 kap. 13 §, eller

14. bryter mot artikel 4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 511/2014 av den 16 april 2014 om åtgärder för användarnas efterlevnad i Nagoyaprotokollet om tillträde till och rimlig och rättvis fördelning av vinster från utnyttjande av genetiska resurser i unionen genom att inte följa ömsesidigt överenskomna villkor eller söka efter, bevara eller överföra information i enlighet med det som anges i artikeln i fråga om en genetisk resurs eller traditionell kunskap som avses i förordningen eller en traditionell kunskap som avses i 8 kap. 5 § andra stycket.

För försök till brott som avses i första stycket 12 döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Ansvar ska inte dömas ut enligt denna paragraf, om ansvar för gärningen kan dömas ut enligt 1 § eller 9 § första stycket 5.